

Protikorupčný program
Železníc Slovenskej republiky

Obsah

Úvod	2
1. Vymedzenie základných pojmov	3
2. Popis aktuálneho stavu	6
3. Základné právne a iné predpisy	8
4. Priority a ciele	9
5. Protikorupčné opatrenia	11
6. Vyhodnocovanie protikorupčných opatrení	19

Úvod

Železnice Slovenskej republiky (ďalej len „ŽSR“), zriadené zákonom č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, si uvedomujú závažnosť korupčného správania pre spoločnosť, keďže jedným z viacerých jeho následkov je aj oslabovanie a podkopávanie dôvery v tie inštitúcie, kde došlo k odhaleniu korupčného správania a na zistené nedostatky neboli aplikované také opatrenia, ktoré by zabraňovali ďalším obdobným prejavom korupcie do budúcnosti.

Protikorupčný program Železníc Slovenskej republiky (ďalej aj len „PP ŽSR“) bol vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023 (ďalej len „Protikorupčná politika SR“) predovšetkým so zámerom:

- i) zlepšenia protikorupčnej prevencie,
- ii) zlepšenia boja proti korupcii,
- iii) zvýšenia účinnosti protikorupčných opatrení.

V bode B.3 tohto uznesenia sa členom vlády Slovenskej republiky a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy ukladá prijať na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík protikorupčný program. Rezortné protikorupčné programy obsahujú aj opatrenia týkajúce sa samostatných organizácií, ktoré spadajú do príslušného rezortu.

PP ŽSR je súčasťou Protikorupčnej politiky SR. PP ŽSR je zároveň včlenený do Rezortného protikorupčného programu Ministerstva dopravy a výstavby SR (ďalej len „PP MDV SR“) tak, aby pridanou hodnotou bolo zvýšenie merateľnej účinnosti prijatých protikorupčných opatrení.

PP ŽSR bol koncipovaný tak, aby dopomohol naplniť účel protikorupčnej politiky SR, ktorým je zlepšiť protikorupčnú prevenciu a boj proti korupcii a zohľadňovať pritom súčasnú dynamiku korupčných javov, podmienok a príležitostí, vznik nových korupčných situácií, identifikované korupčné riziká a príčiny korupcie. V PP ŽSR sú zohľadnené špecifiká, resp. kontext pôsobnosti, prostredie, vzťahy, okolnosti a súvislosti vykonávaných činností, postupov a povinností ŽSR, najmä však identifikované korupčné riziká.

Profil korupčných rizík v ŽSR bol vypracovaný na základe analýzy, posúdenia a vyhodnotenia jednotlivých činností spoločnosti s ohľadom na možnosť a typ potenciálnej korupcie. Na jeho základe boli navrhnuté jednotlivé protikorupčné opatrenia, ktoré by mali pri ich dôslednom uplatňovaní efektívne pomôcť minimalizovať korupčné riziko.

Garanti vybraných procesov identifikovali existujúce alebo možné korupčné riziká v rámci svojich útvarov a prijali k nim opatrenia na ich odstránenie resp. zmiernenie.

Na základe identifikovaných korupčných rizík a opatrení na ich elimináciu bol vypracovaný PP ŽSR ktorého cieľom je zabezpečiť jednotný postup všetkých útvarov pri predchádzaní korupcii

v spoločnosti prostredníctvom riadenia korupčných rizík a zmenšovania priestoru na ich vznik a existenciu.

PP ŽSR je otvorený a flexibilný. Otvorenosť a flexibilita protikorupčného programu ŽSR sa odráža v snahe uvedený dokument v prípade potreby prispôbovať a vylepšovať, aby reflektoval na každé, aj nové formy prejavov korupčného správania, a zároveň aj na nové opatrenia boja proti prejavom korupčného správania, ktoré bude odhalené v ŽSR, alebo aj v iných spoločnostiach a orgánoch verejnej moci mimo ŽSR, aplikovateľné v našej spoločnosti.

Protikorupčný program ŽSR je vnímaný ako súčasť a zároveň „nadstavba“ už v praxi zavedených inštitútov boja proti korupčnému správaniu v ŽSR (Etický kódex, Metodický pokyn generálneho riaditeľa k systému vybavovania oznámení v zmysle zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Predpis R1 - Vnútný kontrolný systém, sťažnosti a petície v ŽSR).

Aktuálne znenie Protikorupčného programu ŽSR sa nachádza na webovej stránke ŽSR na adrese <https://www.....>

1. Vymedzenie základných pojmov

Základné pojmy sú vymedzené v súlade s PP MDV SR, právnymi predpismi, ISO 37 001:2016 a ďalšími relevantnými dokumentmi:

Integrita osobnosti (človeka) znamená celistvosť vlastností a hodnotovej orientácie z morálneho hľadiska, súlad konania s určitými etickými zásadami a morálnymi hodnotami, a tiež s tým, čo človek hovorí. Integrita súvisí s čestnosťou, poctivosťou, vernosťou určitým morálnym zásadám a presvedčeniam.

Korupcia sa spája so zneužitím moci alebo postavenia vo vlastný prospech, alebo v prospech iných osôb.

Podľa medzinárodného Občianskoprávného dohovoru o korupcii, v Čl. 2 je korupcia všeobecne definovaná ako „*priame alebo nepriame žiadanie, ponúkание, poskytovanie alebo prijímanie úplatku alebo inej nenáležitej výhody, alebo ich prísľubu, ktoré deformuje riadne vykonávanie povinnosti alebo správanie požadované od príjemcu úplatku, nenáležitej výhody alebo ich prísľubu.*“ V medzinárodnom Dohovore OSN o korupcii, v Čl. 15 sa vymedzuje úplatkárstvo domácich verejných činiteľov ako úmyselné konanie, aby „*konal alebo sa zdržal konania pri výkone svojich úradných povinností*“ na základe prísľubu, ponuky alebo poskytnutí nenáležitej výhody osobe ako verejnému činiteľovi, prípadne na základe jej vyžadovania alebo prijatia nenáležitej výhody verejným činiteľom, či priamo alebo nepriamo, pre ňu samotnú alebo pre inú osobu alebo subjekt.⁴ V podmienkach EK sa pojem korupcia spája predovšetkým s verejným sektorom ako „*zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech*“.

Medzinárodná norma ISO 37 001:2016 v čl. 3.1 definuje korupciu ako „*ponúkание, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávneného zvýhodnenia akejkoľvek hodnoty (finančného*

alebo nefinančného charakteru), priamo alebo nepriamo, bez ohľadu na lokalitu, v rozpore so zaužívaným právom, ako stimul alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonom svojich povinností.“

Pri vymedzení pojmu korupcia je potrebné uviesť, že tento pojem nie je v platných slovenských právnych predpisoch definovaný.

V ôsmom diely druhej časti zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „trestný zákon“) sú vymedzené skutkové podstaty trestných činov korupcie. Trestnými činmi korupcie podľa trestného zákona sú nasledovné trestné činy: prijímanie úplatku, podplácanie, nepriama korupcia, volebná korupcia a športová korupcia.

Korupcia je však veľmi široký pojem a v praxi má generický charakter, pretože nezahŕňa len uvedené druhy protiprávneho konania, ale aj akékoľvek iné konanie poškodzujúce verejný záujem alebo zneužívajúce postavenie, moc a vplyv vo verejnom sektore, najmä zo strany verejných činiteľov. Ide o rôzne protispoločenské konanie – od zneužívania moci, právomocí, vplyvu, funkcie, či postavenia, cez klientelizmus, protekcionárstvo, nezákonný lobing, konflikt záujmov, až po spreneveru verejných zdrojov. V nadväznosti na uvedené možno teda za korupciu považovať podľa Trestného zákona aj trestné činy verejných činiteľov vymedzené v § 326 ako zneužívanie právomoci verejného činiteľa, rovnako ako machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 241, a tiež rôzne machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnávacím konaním podľa § 266. Vo všetkých prípadoch môžeme hovoriť o závažnej protispoločenskej činnosti.

Korupčné riziko v užšom zmysle znamená pravdepodobnosť alebo možnosť vzniku korupcie a nákladov spojených s korupciou. V širšom zmysle zahŕňa aj príčiny korupcie, vytvorenie priestoru a podmienok, ktoré umožňujú vznik situácie priaznivej pre korupciu, prípadne umožňujú korupčné správanie, vyjadrujúce úmysel vytvorenia korupčného vzťahu, alebo korupčné konanie.

Partner vecného vzťahu (obchodný partner) znamená externú stranu, s ktorou organizácia má vecný vzťah alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.

Povedomie o korupcii znamená ľudské uvedomovanie a schopnosť vnímať, pochopiť korupciu ako jav, jej prejavy, súvislosti, spôsoby a následky. Zvyšovať povedomie o korupcii znamená rozvíjať spôsobilosti, zručnosti, motiváciu, postoje a integritu osobnosti, potrebné pre aktivizáciu a osvojenie si protikorupčného správania.

Protikorupčná prevencia („prevencia korupcie“, „predchádzanie korupcii“) znamená prijatie systému opatrení a postupov na:

- a) zisťovanie a odstraňovanie príčin korupcie, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik korupcie,
- b) odstraňovanie a zmenšovanie korupčných rizík,
- c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie,
- d) odradzovanie osôb od páchania trestných činov korupcie,
- e) posilňovanie etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

System manažérstva proti korupcii („system protikorupčného manažérstva“ alebo „protikorupčné riadenie“) znamená aplikáciu protikorupčnej politiky v konkrétnych podmienkach organizácie, stanovenie protikorupčných cieľov a prijatie vhodných technických, organizačných a procesných opatrení na ich splnenie.

Verejná integrita vyjadruje dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom presadzovať a preferovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah, čo znamená, že čím väčšia je verejná integrita, tým je menšia korupcia. V orgánoch verejnej moci sa verejná integrita prejavuje ako čestný, dôveryhodný, nestranný, transparentný, slušný a korektný výkon úradných povinností a zverených právomocí. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci alebo celého verejného sektora sa hodnotí podľa konania a vonkajších prejavov v súlade s deklarovanými hodnotami a zásadami.

Verejný sektor je časť národného hospodárstva, riadená a spravovaná verejnou správou, kde sa vo verejnom záujme realizujú verejné služby, ktorá je financovaná prevažne z verejných zdrojov, napr. zo štátneho rozpočtu a podlieha verejnej kontrole. Verejný sektor je stabilnejší a rozvíja sa pomalšie ako trhový sektor a je výrazne ovplyvňovaný hospodárskymi politikami štátu. Jeho účelom je poskytovanie verejných statkov a služieb napr. v zdravotníctve, vzdelávaní, verejnej doprave a pod., ktorých rozsah je determinovaný kolektívne na základe demokratických rozhodovacích procesov a sleduje sa ich hospodárnosť, efektívnosť, účelnosť a spravodlivosť, resp. dostupnosť pre všetkých občanov.

Verejný záujem je možné vymedziť rozličnými spôsobmi. Za vhodnú definíciu na účely PP ŽSR možno považovať napr. definíciu uvedenú v čl. 3 ods. 2 Ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov. V tomto ustanovení je pojem „verejný záujem“ definovaný ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov“. Verejný záujem zjednodušene znamená všetko, čo je robené pre ľudí a malo by zlepšiť kvalitu života a životných podmienok občanov. Patrí medzi tzv. neurčité pojmy, preto sa musí posudzovať v konkrétnej situácii, v konkrétnom mieste a čase, a presadzovať v súlade so všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky, a pri dôslednom rešpektovaní zásad právneho štátu a platnej legislatívy. V rámci hierarchie záujmom je potrebné uprednostňovať verejný záujem pred osobnými alebo kolektívnymi záujmami.

Zvyšovanie povedomia o korupcii znamená interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojev potrebných na aktivizáciu protikorupčného správania.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 zo dňa 12.12.2018 bol schválený Návrh protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023.

ŽSR v záujme jednoznačného odmietnutia prejavov korupčného správania sa pripájajú k zámerom protikorupčnej politiky Slovenskej republiky, ako aj k celospoločenskej snahe samotného predchádzania korupcie spočívajúcej v snahe odrádzania od prejavov korupčného správania prostredníctvom využívania prevenčných i represívnych opatrení.

ŽSR si ctia pravidlá etiky, morálky, rešpektu a úcty a tieto atribúty vnímajú ako východiská pre vytváranie takého podnikateľského a pracovného prostredia, kde korupčné správanie v akejkoľvek podobe nemá miesto.

2. Popis aktuálneho stavu

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - prejavovaný záujem zamedziť vzniku korupcie a znižovať korupčné riziká, - podpora vedenia pri zavádzaní a implementácii štandardov integrovaného manažérstva proti korupcii, - prijatý Pracovný poriadok a Etický kódex, - súčasný funkčný systém vybavovania podnetov a sťažností, - možnosť podania podnetu aj na možné korupčné správanie prostredníctvom formulára umiestneného na webovej stránke, - jasne stanovený a zdokumentovaný postup pre akékoľvek ohlasovanie kriminality a protispoločenskej činnosti, a tiež vybavovanie prijatých oznámení, ktoré súvisia s procesmi obstarávania v zmysle právnych predpisov, - zavedený systém kontroly dodržiavania interných predpisov, ako aj odhaľovania rizík a nedostatkov v procesoch, - právne predpisy Slovenskej republiky ako aj interné predpisy podporujú protikorupčné úsilie vrátane ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii zo strany zamestnancov, - obava zamestnancov oznamovať podozrenia na korupciu a z toho dôvodu nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadného korupčného správania, - existencia možnosti zlyhania ľudského faktora.

<ul style="list-style-type: none"> - chápanie potreby otvorenosti spoločnosti a zodpovednosti za svoje konanie, - dostupnosť komunikačných kanálov vrátane elektronických a nástrojov IKT, ktoré pomáhajú pri rýchlom šírení informácií o vzniknutej protispoločenskej činnosti a vzdelávaní na zníženie korupčných rizík, - transparentnosť pri zverejňovaní dokumentov (zmlúv a iných dokumentov). 	
<p>PRÍLEŽITOSTI</p>	<p>HROZBY</p>
<ul style="list-style-type: none"> - priaznivé podmienky pre zavádzanie protikorupčných opatrení, - rastúci tlak verejnosti na riešenie problémov súvisiacich s korupciou, - ústretovosť občianskych organizácií pri spolupráci v oblasti zdokonaľovania protikorupčnej prevencie a boja proti korupcii, - podpora vypracovania a vykonávania protikorupčných programov zohľadňujúcich špecifiká jednotlivých oblastí zo strany štátnych inštitúcií, - využitie činnosti verejných orgánov v oblasti modernizácie realizovania procesov verejného obstarania – zavedenie systému elektronického verejného obstarávania pre zvýšenie miery transparentnosti a efektívnosti, - široké možnosti využívať IT technológie na rýchlu výmenu informácií o korupcii a boji proti nej na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni. 	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonaľovanie korupčných schém v podnikateľskom sektore, - zo strany verejnosti vysoká miera tolerancie drobnej korupcie, - nízka ochota verejnosti, vrátane podnikateľov, oznamovať korupciu z dôvodu neistoty spôsobenej obavou z ďalších krokov a riešenia, - možnosť účasti vzájomne prepojených spoločností vo verejnom obstarávaní, - nejasné vymedzenie pojmov korupcia, klientelizmus, verejný záujem a ďalších súvisiacich pojmov v právnom poriadku SR, čo umožňuje zneužiť široké uplatnenie výkladu na základe vlastnej úvahy, - prevažujúci pesimistický postoj verejnosti k odstráneniu korupcie.

3. Základné právne a iné predpisy

Z hľadiska boja proti korupcii a korupčných rizík sú pre ŽSR relevantné najmä tieto právne akty ktoré sa venujú danej problematike na všeobecnej úrovni:

Trestnoprávny dohovor o korupcii, platný pre SR od 1. júla 2002 (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 372/2002 Z. z.), Dodatokový protokol k Trestnoprávnemu dohovoru o korupcii, platný pre SR od 1. augusta 2005 (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 345/2005 Z. z.)

Občianskoprávny dohovor o korupcii, platný pre SR od 1. novembra 2003 (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 370/2003 Z. z.)

Dohovor OSN proti korupcii, platný pre SR od 1. júla 2006 (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 345/2005 Z. z.),

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov

Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, -

Zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov

Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Špecifiká, resp. kontext pôsobnosti súvislosti a okolnosti činností ŽSR sú upravené najmä v týchto právnych predpisoch:

Zákon č. 258/1993 Z. z. o Železničiaroch Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov

Zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov

Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

4. Priority a ciele

Priorita pri presadzovaní protikorupčnej politiky ŽSR bude spočívať

- I. v predchádzaní vzniku príčin možného korupčného správania, najmä prostredníctvom otvoreného prístupu pri:
 - i) výbere/menovaní vedúcich zamestnancov, pri zohľadnení aj takých osobnostných vlastností, ako je integrita, čestnosť, dôveryhodnosť ako predpoklad výkonu zverenej pracovnej funkcie/pozície;
 - ii) možnosti účasti zamestnancov na školeniach a prezentáciách zameraných na korupčné riziká a protikorupčné opatrenia;
 - iii) šírení povedomia nulovej tolerancie ŽSR vo vzťahu ku korupčnému správaniu napríklad prostredníctvom interného podnikového periodika;
 - iv) poskytovaní informácií a zodpovedaní novinárskych otázok s poukazom (najmä ale nielen) na zákon č. 211/2000 Z.z. a pri riešení možného korupčného správania aj poskytnutím adekvátnej informácie širokej verejnosti zverejnenej na webovej stránke v zmysle zásady transparentnosti;
 - v) dodržiavaní princípov transparentnosti, hospodárnosti, efektívnosti, nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, proporcionality v procese verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní (zák. č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), obstarávania (podľa postupov uvedených v interných predpisoch ŽSR (Služobná rukoväť SR 1011)) ako aj pri nakladaní s hnutelným a nehnuteľným majetkom štátu, ktorý majú ŽSR v svojej správe;

- vi) vytváraní takých mechanizmov, ktoré zamedzia vzniku konfliktu záujmov medzi osobnými záujmami jednotlivca (skupiny jednotlivcov) a všeobecným záujmom spoločnosti;
- II. v efektívnom (dostupnom a jednoduchom) spôsobe nahlasovania prejavov a rizík možného korupčného správania a prešetrovania prijatých podnetov, najmä prostredníctvom už zavedeného postupu upraveného v interných dokumentoch (Etický kódex, Predpis R1 Vnútorň kontrolný systém, sťažnosti a petície v ŽSR, Metodický pokyn generálneho riaditeľa k systému vybavovania oznámení v zmysle zákona č. 54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov),
- III. v priebežnom vyhodnocovaní funkčnosti a efektívnosti už zavedených opatrení alebo vhodnosti zavedenia zamýšľaných nových opatrení v záujme boja proti korupčnému správaniu a predchádzaniu jeho vzniku do budúcnosti.

Cieľom pri presadzovaní protikorupčnej politiky ŽSR je v čo najširšej možnej miere:

- I. Vytvoriť prostredie, v ktorom sa zdôrazňuje ochrana verejného záujmu a odmieta korupčné konanie.
- II. Identifikovať a odstraňovať korupčné riziká vrátane odhaľovania korupčných schém a zlepšiť povedomie o korupčných rizikách.
- III. Zvyšovať povedomie o korupcii, aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov.
- IV. Dodržiavať princípy transparentnosti, hospodárnosti, efektívnosti, nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, proporcionality a to osobitne:
 - a) v procese verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní (zák. č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), obstarávania (postupmi uvedenými v interných predpisoch ŽSR (Služobná rukoväť SR 1011)),
 - b) pri nakladaní s hnutelným a nehnuteľným majetkom štátu, ktorý majú ŽSR v svojej správe.
- V. Budovať a posilňovať dôveru verejnosti (vrátane vlastných zamestnancov, obchodných partnerov, tretie osoby – záujemcov, uchádzačov v procese verejného obstarávania a osobitne každého oznamovateľa korupčného správania) v to, že ŽSR vnímajú boj proti korupcii nielen ako iba formálne prihlásenie sa k riešeniu celospoločenskému problému.

- VI. Zabrániť vzniku korupčných rizík, zmenšiť ich a odstrániť pri nakladaní s dotáciami, pri využívaní prostriedkov z fondov EÚ a v oblasti verejného obstarávania.
- VII. Zmenšiť možnosť jednotlivých zamestnancov rozhodovať na základe vlastnej úvahy a eliminovať zistené možnosti rozhodovať na základe svojvôle.
- VIII. Prostredníctvom spravodlivého ohodnocovania úmerného zodpovednosti Zamestnancov znižovať korupčné riziká.

5. Protikorupčné opatrenia

1. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii zo strany zamestnancov
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Zvýšiť povedomie zamestnancov o rizikách korupcie, aktivizovať protikorupčné správanie zamestnancov
Protikorupčné opatrenie	1. zaradenie tejto tematiky do manažérskeho vzdelávania, 2. zaradenie tejto tematiky do obsahu vstupného a pravidelného školenia, 3. odborné články v časopise Semafor
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	O 510, O 140
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Počet vyškolených zamestnancov Počet zverejnených odborných článkov
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Priebežne
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Nedostatočné vedomosti zamestnancov
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	Dodatočné školenia a odborné články
Očakávaný výsledok opatrenia	Zvýšenie protikorupčného povedomia zamestnancov

2. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Netransparentné a nehospodárne nakladanie s majetkom štátu v správe ŽSR
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Zamedziť vzniku situácií, ktoré by viedli k

	netransparentnému a nehospodárnemu nakladaniu s majetkom štátu v správe ŽSR
Protikorupčné opatrenie	Striktné dodržiavanie už prijatých interných predpisov upravujúcich proces nakladania s majetkom štátu vrátane stanovenia objektívnych podmienok na výber uchádzačov o nájom/kúpu majetku štátu v správe ŽSR. V prípade potreby zabezpečiť ich aktualizáciu a optimalizáciu
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	SM ŽSR
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Pravidelná kontrola dodržiavania postupu a stanovených podmienok výberu uchádzačov o nájom/kúpu majetku štátu v správe ŽSR
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Trvalé
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Dosahovanie nižších, resp. minimálnych výnosov z nakladania majetku štátu v správe ŽSR
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	Prehodnotenie stanovených podmienok výberového procesu a ich optimalizácia za účelom efektívneho odstránenia korupčného rizika
Očakávaný výsledok opatrenia	Nakladanie s majetkom štátu v súlade s príslušnými predpismi

3. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Riziko korupčného konania v oblasti mediálnej politiky a PR. Riziko zvýhodňovania skupiny médií, resp. poberania výhod za exkluzívne informovanie skupiny médií na úkor iných
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Vytvoriť a udržiavať transparentné prostredie v oblasti mediálnej politiky a PR
Protikorupčné opatrenie	Dôsledná analýza potencionálnych mediálnych partnerov, resp. partnerov v oblasti PR
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	O140
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Počet podnetov subjektov pôsobiacich v oblasti médií a PR na netransparentné postupy ŽSR v predmetnej oblasti
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Priebežne

Riziká z nenaplnenia opatrenia	Existencia netransparentnosti v oblasti mediálnej politiky a PR
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	Zopakovanie vykonania opatrení
Očakávaný výsledok opatrenia	Nekorupčné správanie v oblasti mediálnej politiky a PR

4. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Zvýšené riziko existencie korupčného prostredia z dôvodu nesprístupňovania informácií
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Sprístupňovanie informácií v súlade s právnymi predpismi na úseku slobody informácií
Protikorupčné opatrenie	Vybavovať žiadosti o sprístupnenie informácií podané podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov v súlade s právnymi predpismi a internými riadiacimi aktmi ŽSR
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	O 140
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Počet dôvodne podaných žalôb na ŽSR v oblasti porušenia práv žiadateľov o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Priebežne
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Zhoršenie verejnej kontroly v postupoch ŽSR, čo môže viesť ku korupčnému správaniu
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	Preškolenie zamestnancov z oblasti právnych predpisov na úseku slobody informácií
Očakávaný výsledok opatrenia	Zníženie pravdepodobnosti korupčného správania z dôvodu verejnej kontroly

5. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Neznalosti postupov protikorupčnej prevencie a boja proti korupcii zamestnancom. Nebezpečenstvo zapojenia rizikového obchodného partnera alebo zamestnanca do
------------------------	---

	obchodnej spolupráce čím môže dôjsť k neodôvodnenému obohacovaniu dodávateľov
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Zabezpečiť vzdelávanie a odbornú prípravu osôb zapojených do procesu obstarávania so zameraním na identifikáciu trestných činov korupcie a rizikových zmluvných partnerov. Zvyšovať povedomie o korupcii, aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov, zefektívniť protikorupčné riadenie zlepšovaním procesov vedúcich k odhaľovaniu nekalej činnosti zamestnancov spojenej s korupčným správaním
Protikorupčné opatrenie	Vzdelávanie a odborná príprava v oblasti prevencie korupcie a jej odhaľovania
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	CLaO/R CLaO, O 220/R O 220
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Počet zapojených a zaškolených zamestnancov CLaO a O 220
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Priebežne
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Eventualita neznalosti postupov protikorupčnej prevencie a boja proti korupcii. Vznik korupčných situácií vyplývajúcich z neznalosti typov korupčného správania a ich dôsledkov
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	V prípade ak sa ukáže návrh opatrenia nesprávny alebo neúčinný navrhne CLaO jeho aktualizáciu alebo zmenu. Ak bude zistené, že neplnenie opatrenia bolo spôsobené nedodržaním alebo porušením povinnosti ustanovenej interným dokumentom osobou zodpovednou za plnenie opatrenia, predloží gestor opatrenia príslušnému nadriadenému vedúcemu zamestnancovi oznámenie o nedodržaní alebo porušení ustanovenia interného dokumentu, ktoré môže byť porušením pracovnej disciplíny s následným sankciami v pracovnoprávnej oblasti
Očakávaný výsledok opatrenia	Identifikovať a znižovať korupčné riziká, vrátane odhaľovania korupčných schém a zlepšiť povedomie o korupčných rizikách. Dôsledne dodržiavať transparentnosť rozhodovania pri výbere obchodných partnerov. Zvýšenie miery dodržiavania zásady zákonnosti, transparentnosti, zodpovednosti, hospodárnosti, efektívnosti, nediskriminácie, rovnakého

	zaobchádzania
--	---------------

6. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Neuplatňovanie základných zásad, pravidiel a princípov, ktoré umožňujú predchádzať vzniku korupčných situácií môže viesť k zvýšenej miere vzniku týchto situácií
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Posilňovať kultúru etiky, zásad integrity a zvyšovania protikorupčného povedomia zamestnancov v rámci obstarávania a v súlade s prijatým korupčným programom na elimináciu korupčných rizík
Protikorupčné opatrenie	<p>Vytvorenie a implementácia Etického kódexu obstarávania</p> <p>Etický kódex obstarávania, ako interný dokument deklarujúci dodržanie základných princípov etiky v obstarávaní ako sú čestnosť, integrita, dodržiavanie zákonnosti, základných princípov obstarávania, profesionalita a chápanie obstarávania ako činnosti vo verejnom záujme</p> <p>Aktualizácia interných predpisov (SR 1011) a rozšírenie o pravidlá etického kódexu obstarávania umožňujúca v prípade podozrenia z narušania pravidiel hospodárskej súťaže a to aj zo strany uchádzačov, predmetné zaznamenať a oznámiť príslušným orgánom verejnej moci</p>
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	CLaO/R CLaO v spolupráci s O 220/RO 220
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Vypracovanie, schválenie a prípadná aktualizácia dokumentu
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Priebežne/31.08.2020
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Vznik korupčných situácií vyplývajúcich z neuplatňovania zásad a pravidiel etického kódexu obstarávania
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	V prípade ak sa ukáže návrh opatrenia nesprávny alebo neúčinný navrhne CLaO jeho aktualizáciu alebo zmenu. Ak bude zistené, že neplnenie opatrenia bolo spôsobené

	nedodržaním alebo porušením povinnosti ustanovenej interným dokumentom osobou zodpovednou za plnenie opatrenia, predloží gestor opatrenia príslušnému nadriadenému vedúcemu zamestnancovi oznámenie o nedodržaní alebo porušení ustanovenia interného dokumentu, ktoré môže byť porušením pracovnej disciplíny s následným sankciami v pracovnoprávnej oblasti. Vydanie dočasných IRA upravujúcich danú problematiku
Očakávaný výsledok opatrenia	Zlepšenie povedomia a zvýšenie kultúry etiky, zásad integrity a zvyšovania protikorupčného povedomia zamestnancov participujúcich na procesoch v rámci obstarávania a eliminácia korupčných rizík v oblasti obstarávania

7. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Vznik korupčných situácií v rámci plnenia zmluvných vzťahov, ktoré sú výsledkom obstarávania
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Identifikovať a predchádzať vzniku korupčných situácií v rámci plnenia predmetu zmluvy a zabránenie možnému neodôvodnenému obohacovaniu dodávateľov
Protikorupčné opatrenie	Implementácia zmluvných ustanovení umožňujúcich predchádzať alebo identifikovať korupciu a korupčné riziká
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	CLaO/R CLaO a O130/R O130
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Vypracovanie, aktualizácia a schválenie znenia zmluvných ustanovení pre zmluvy, ktoré sú výsledkom obstarávania
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Priebežne/31.12.2020
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Vznik korupčných situácií a neodôvodnené obohacovanie sa dodávateľov
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	V prípade ak sa ukáže návrh opatrenia nesprávny alebo neúčinný navrhne sa jeho aktualizácia alebo zmena. Ak bude zistené, že neplnenie opatrenia bolo spôsobené nedodržaním alebo porušením povinnosti ustanovenej interným dokumentom osobou

	zodpovednou za plnenie opatrenia, predloží gestor opatrenia príslušnému nadriadenému vedúcemu zamestnancovi oznámenie o nedodržaní alebo porušení ustanovenia interného dokumentu, ktoré môže byť porušením pracovnej disciplíny s následným sankciami v pracovnoprávnej oblasti. Prijatie dočasných zmien alebo opatrení na zamedzenie vzniku rizík
Očakávaný výsledok opatrenia	Predchádzanie a odstránenie rizík vzniku korupčných situácií

8. Protikorupčné opatrenie

Opis korupčného rizika	Vznik korupčných situácií v rámci procesu zadávania zákaziek a komunikácie s hospodárskymi subjektmi zúčastňujúcich sa procesu obstarávania
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Identifikovať a predchádzať vzniku korupčných situácií v rámci procesu zadávania zákaziek a komunikácie s hospodárskymi subjektmi zúčastňujúcich sa procesu obstarávania. V prípadoch podozrenia z prepojenia subjektov, napríklad pri podobnosti predložených ponúk, najmä ich štruktúry, obdobných chýb a pod. zabezpečiť zaznamenanie daných skutočností a postúpiť zistené podozrenie kontrolným subjektom
Protikorupčné opatrenie:	Zabezpečiť realizáciu procesu obstarávania/zadávanie zákaziek prostredníctvom elektronického informačného systému a realizácie komunikácie s hospodárskymi subjektmi v maximálnej možnej miere elektronickými prostriedkami umožňujúcimi trvalé uchovávanie dát
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	CLaO/R CLaO, O 220/R O 220
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	Počet procesov obstarávania realizovaných prostredníctvom elektronického informačného systému
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	Priebežne/31.08.2020
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Vznik korupčných situácií

Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	V prípade ak sa ukáže návrh opatrenia nesprávny alebo neúčinný navrhne sa jeho aktualizácia alebo zmena. Ak bude zistené, že neplnenie opatrenia bolo spôsobené nedodržaním alebo porušením povinnosti ustanovenej interným dokumentom osobou zodpovednou za plnenie opatrenia, predloží gestor opatrenia príslušnému nadriadenému vedúcemu zamestnancovi oznámenie o nedodržaní alebo porušení ustanovenia interného dokumentu, ktoré môže byť porušením pracovnej disciplíny s následným sankciami v pracovnoprávnej oblasti. Prijatie dočasných zmien alebo opatrení na zamedzenie vzniku rizík
Očakávaný výsledok opatrenia	Predchádzanie a odstránenie rizík vzniku korupčných situácií

9. Protikorupčné opatrenie

Opis vzniku korupčného rizika	Formálne uplatňovanie IRA ŽSR a nenastavenie resp. nevhodné nastavenie metodiky pre vyhodnotenie protikorupčného správania môže viesť k jeho neodhaleniu resp. nedostatočnému podchytieniu
Cieľ opatrenia (so zreteľom na korupčné riziko)	Eliminovať možnosti a priestor pre korupčné správanie
Protikorupčné opatrenie	Dôsledné uplatňovanie Predpisu ŽSR R1 Vnútroň kontrolný systém, sťažnosti a petície v ŽSR a Metodického pokynu generálneho riaditeľa k systému vybavovania oznámení v zmysle zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti Nastavenie metodiky pre vyhodnotenie protikorupčných opatrení
Gescia za vykonanie protikorupčného opatrenia (gestorský útvar a zodpovedná osoba)	O 120 GR ŽSR
Merateľné ukazovatele účinnosti opatrení vzhľadom na cieľ	a) Vyhodnotenie kontrolnej činnosti v zmysle Predpisu ŽSR R1 Vnútroň kontrolný systém, sťažnosti a petície útvarov ŽSR b) Hodnotenie ročného plánu auditov a kontrol O 120 GR ŽSR

	<p>c) Vyhodnotenie protikorupčných opatrení útvarov ŽSR</p> <p>d) Vypracovanie a aktualizácia metodiky pre vyhodnotenie protikorupčných opatrení</p>
Obdobie vykonávania opatrenia/konečný termín	<p>a) 1x ročne k 31.12.</p> <p>b) 1x ročne k 31.12.</p> <p>c) 1x ročne k 31.12.</p> <p>d) Do dvoch mesiacov od vydania Protikorupčného programu ŽSR</p>
Riziko vyhodnotenia opatrení	Absencia relevantných informácií v oblasti protikorupčného správania zamestnancov ŽSR a riziko formálneho zavedenia protikorupčných opatrení a netransparentného vyhodnocovania zo strany útvarov ŽSR
Riziká z nenaplnenia opatrenia	Nenaplnenie cieľa: Eliminovať možnosti a priestor pre korupčné správanie
Návrh nápravného opatrenia pre prípad nevykonania opatrenia, alebo jeho len čiastkového vykonania	Prehodnotenie platných IRA ŽSR v oblasti protikorupčného správania a nastavenia metodiky vyhodnocovania v reakcii na skúsenosti so zavedením (implementáciou) a vyhodnocovaním protikorupčných opatrení
Očakávaný výsledok opatrenia	Obmedziť korupčné správanie v ŽSR

V prípade, že nedôjde k splneniu niektorého opatrenia v plánovanom termíne, resp. pri vyhodnotení priebežného termínu sa zistí neplnenie opatrenia, je gestor opatrenia povinný analyzovať príčiny neplnenia.

6. Vyhodnocovanie protikorupčných opatrení

Cieľom vyhodnocovania protikorupčných opatrení je včasné zistenie prípadných odchýlok a umožnenie odstránenia prípadných príčin, ktoré bránia odstráneniu, alebo oslabeniu korupčných rizík.

Účelom vyhodnocovania plnenia Protikorupčného programu ŽSR je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení.

Vyhodnocovanie protikorupčných opatrení a predloženie ročnej správy o plnení PP ŽSR generálnemu riaditeľovi ŽSR vykonáva Odbor interného auditu.

Hodnotenie účinnosti a efektívnosti implementácie protikorupčnej politiky a PP ŽSR je zamerané na hodnotenie účinnosti prijatých protikorupčných opatrení v zmysle tohto programu.

Vyhodnocovaním sa vytvára jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie, vrátane zabezpečenia jasného dôkazného podkladu.